

PREDLOGI ZA PRIPRAVO NA OGLED PREDSTAVE

Hans Christian Andersen

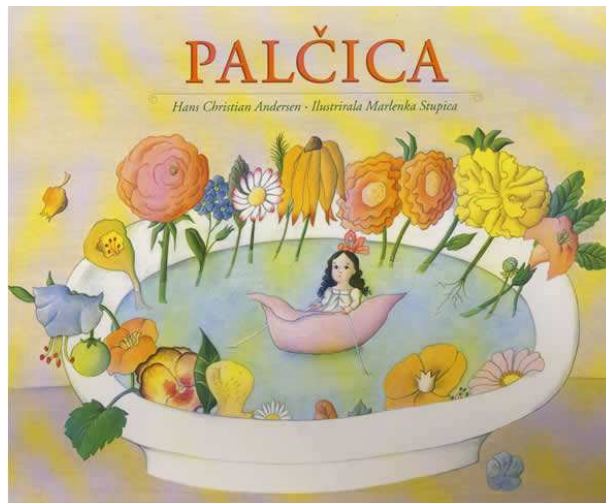
PALČICA

»LASTOVIČJA ZGODBA«

PRAVLJICA O PALČICI

Še posebej doživeto bodo otroci gledali predstavo, če bodo poznali zgodbo o Palčici. Najlepša Andersenova pravljica je v slovenščini izšla v številnih slikanicah in zbirkah pravljic. Ena najlepših, s čudovitimi ilustracijami Marlenke Stupica, je izšla leta 1988 pri Mladinski knjigi.

Predstava je nastala po motivih Palčice in v svoji vsebini v popolnosti ne sledi dogodkom v pravljici, zato bo vsem, ki zgodbo poznajo, ne glede na starost, odpirala še številčnejša in bolj globoka vprašanja.

Tako kot vse predstave, smo ustvarjalci tudi Palčico snovali v želji, da bi po ogledu, tako majhni, kot veliki domov odšli z veliko vprašanji in ne odgovori. Želimo si, da bi predstava, polna izrazito dobrega, ki se izmenjuje s slabim in celo zlim, burila otroško domišljijo, radovednost in spodbujala k razmisleku. To je bistvo gledališča.

Odrasli gledalci pa bodo, poleg zabave in humorja, predvsem zaradi sodobnih elementov, ki smo jih vključili v klasično pravljico in nekaj močnih čustvenih trenutkov, po koncu predstave svet videli v drugačni, svetlejši luči. In tako naše delo z najmlajšimi nadaljevali tudi po aplavzu.

H.C. ANDERSEN IN NJEGOVO ŽIVLJENJE

V Pravljici o Palčici je najti številne avtobiografske elemente, zato pravijo, da je z njo avtor povzel svojo življenjsko zgodbo. Palčica je prav tako kot Andersen ne le potovala, ampak bežala iz kraja v kraj, ker se nikjer ni počutila dovolj dobro, da bi si ustvarila svoj dom, tako kot si ga Andersen nikoli ni. Na koncu palčica najde svojo srečo tam, kjer se ne počuti več majhna in drugačna, tako kot jo Andersen najde v domišljijem svetu svojih pravljic. Kot sam zapiše, se tam ne počuti drugačnega in šibkega v rokah drugih, močnejših in večjih od sebe.

Predstava o Palčici je lahko odlična iztočnica za globoke (celo terapevtske) pogovore z otroki v skupini ali individualno, ki jih prilagodimo starosti in dojemljivosti otrok:

O SAMOPODOBI:

- Se kdaj počutite majhne v svetu velikih? Kaj pomeni, da se počutiš majhen?
- Se počutite, da ne pripadate nikamor?
- Imate kdaj občutek, da vas ljudje ne marajo? Zakaj?
- Se kdaj počutite nemočne, da ne morete vplivati na stvari, ki se vam dogajajo?
- Se vam je zgodila kdaj krivica?
- Česa vas je strah?
- Kaj pomeni, da je Palčica ostala zvesta sebi?
- Kaj so to vrednote?
- V kaj verjameš?
- Kaj pomeni, da nekdo ni pošten?
- Kako ostanemo zvesti sebi?
- Kaj narediti, ko nas nekdo želi prepričati v nekaj kar ne želimo?

O DRUŽBI IN ODNOSIH:

- Kako spoznamo ljudi?
- Ali zmeraj vemo ali imajo dobre namene ali ne?
- Nekateri ljudje so lahko prijazni, pa imajo slabe namene (kot krastača)? Kako to ugotovimo?
- Nekateri so do nas nesramni. Ali lahko vplivamo na to?
- Kako ravnati, če nekdo hoče nekaj od nas, česar mi ne želimo?

- Ali je svet res »pošasten kraj, poln nesramnih in zlobnih bitij« kot poskuša Palčico prepričati krt?
- Nekateri ljudje so prijazni in radi nesebično pomagajo, tako kot je poljska miška pomagala Palčici. Poznate koga takšnega?
- Kdaj ste nazadnje pomagali nekemu, ki vas je potreboval?
- Kako se počutite, ko naredite nekaj prijaznega za nekoga?
- Palčica je pomagala premraženim lastovici. Kako se ji je dobro poplačalo. Ali je tako samo v pravljici? Poznate kakšen primer »kako se je dobro z dobrim poplačalo«?

O VPRAŠANJIH ODRAŠČANJA:

- Si kdaj žalite pobegniti nekam daleč stran? Kdaj si to želite? Zakaj?
- Kako se je Palčici povrnila njena dobrota in poštenost?
- Tavanje po gozdu simbolizira odraščanje Palčice in iskanje lastne identitete. Ali bi postala tako močna, če se ji ne bi zgodila vse stiske in »strašne« stvari? (lakota, zima, ...)
- Kaj se je Palčica naučila iz nevarnosti v katerih se je znašla?
- Ali se je Palčica kaj naučila od krastače, krta, lastovice, miške?
- Ali se je naučila kaj tudi od tistih, ki niso bili dobri do nje? Kaj?

VPRAŠANJA SPODBUJANJA MORALNE PRESOJE:

- Ali je Palčica naredila dobro ali slabo, ko je na skrivaj zapustila poljsko miško, ki ji je rešila življenje?
- Ali je Palčica miško izdala?
- Ali je Palčica nesramna, ker se ni hotela poročiti z ubogim krtom, ki je bil tako prijazen do nje?
- Ali je krastača dobra mama, ker je poskušala najti nevesto svojemu sinu?
- Zakaj nekoga ne moremo prisiliti, da bi imel nekoga rad?
- Ali je Palčica naredila prav, da je pobegnila, še preden je spoznala Franja Prdula (sina grde krastače)?
- Ali je bila žaba prijazna do Palčice ali ne?
- Zakaj ji je Palčica ušla, če pa je bila do nje tako prijazna?
- Palčica je sama zašla v velike nevarnosti. Ali je bilo to »neodgovorno«?
- Vsako bitje, ki ga je srečala ji je hotelo vsiliti svoje poglede na svet. Ali je prav, da vedno upoštevamo odrasle in večje od sebe? Ali jim lahko kljubujemo in nasprotujemo?
- Krt je bil prijazen do Palčice ona pa se ni hotela poročiti z njim? Ali je zato nesramna, ker mu je ušla?

ZA SPODBUJANJE DOMIŠLJIJE:

- Ali menite, da se je Palčica poročila s Cvetnim Princem?
- Kje sta živela Palčica in njen Princ?
- Kam je odletela lastovica, ko je Palčico odložila spet doma?
- Kakšno nevesto mislite, da si je poiskal razočarani krt, gospod Rovač?
- Ali bi Palčica lahko živela v našem, velikem svetu? Kje bi imela težave zaradi svoje majhnosti?

ZA SPODBUJANJE BEDEDNEGA ZAKLADA

- Kako rečemo krtovi ženi?
- Kaj pomeni, da je nekdo zahrbtnen?
- Kaj pomeni, da se »dobro z dobrim poplača«?
- Kaj pomeni, da je bila krastača zahrbtna? Da je imela skrite namene?
- Katere razlike si opazil med pravljico in predstavo?
- Katere reke, pregovore si si zapomnil iz predstave? Kako jih ej lastovica pomešala med seboj? Ali poznaš prave pregovore?
- Ali poznaš še kakšne, ki bi opisali zgodbo o Palčici?
- Krastača je govorila v slengu. Kaj je sleng? Kaj so anglizmi? Iz katerega dela Slovenije meniš, da je bila »žabarka«?
- Po čem je hrepenela Palčica? Po čem hrepeniš ti?
- Poljska miš nas je naučila kaj pomeni beseda ŠČEPEC. Ali so bile v predstavi kakšne besede, ki jih nisi razumel?

Ali veš kaj je ...

MIRTA - Zimzelen, zelo lepo dišeč grm, ki raste v deželah ob Sredozemskem morju.

BETICA - Glava, nekoč mišljeno slabšalno (»Udaril ga je po betici«.)

MULJ – Temna, zelo gosta mešanica tekočine in zrn, najpogosteje v jezerih in mlakah s pogosto neprijetnim vonjem.

IKEA – Priljubljena švedska pohištvena trgovina, ki jo srečamo po vsem svetu.

PETROLEJ – Olnata vnetljiva tekočina, ki se uporablja za razsvetljavo.

ZA NAJMLAJŠE OTROKE V VRTCU

- Za najmlajše otroke v vrtcu je lahko predstava odlična iztočnica za spoznavanje LETNIH ČASOV
- Za likovno poustvarjanje (naslikajo lahko krta, krastačo, lastovico, Palčico, poljsko Miš)

- Za spoznavanje živali in njihovih življenjskih prostorov (žaba, poljska miš, krt, lastovica)
- Za spoznavanje pojmov MAJHNO, VELIKO
- Prisluhnete lahko RADIJSKI IGRI: <https://www.youtube.com/watch?v=N-T3tvXOEiU>
- Pravljica iz slikanice Mladinske knjige (1988) je primerna za otroke drugega starostnega obdobja, nekoliko skrajšana (in pripovedovana po ilustracijah) tudi za otroke mlajše od treh let.
- V vrtcu lahko ustvarite majhno lutko in pokažete otrokom s kakšnimi težavami se lahko sooča (kako spleza na stol, kako doseže barvice, ali lahko riše s tako velikimi barvicami, ...) S takšno demonstracijo sprožimo številne MISELNE KONFLIKTE in močno spodbujamo kognitivni razvoj.
- Dotaknemo se tudi moralnih konfliktov (opisanih zgoraj), prilagojenih dojemljivosti in starosti otrok (Npr. če je bil KRT prijazen do Palčice, zakaj se ni želela z njim poročiti? Zakaj je imela rada Cvetnega Princa?).

USTVARJANJE

Palčica je ljubka, topla, občasno zelo čustvena predstava, v kateri se prepletajo občutki sreče, strahu, žalosti, empatije, zato na mladi publiki pusti močan vtis. Poleg močnih občutkov tolažbe po srečnem koncu, jim vliva občutke ugodja in samozavesti, zaradi aktivne vloge in soustvarjanja dogajanja na odru.

Otroci/učenci so neposredno po ogledu predstave izjemno ustvarjalni in bodo v želji izliti spoznanja in čustva z velikim veseljem ustvarjali:

LIKOVNO (Risali ali slikali like, situacije, literarne prostore iz predstave).

LITERARNO (Nadaljevali ali povzemali zgodbo.)

DRAMATIZIRANO (Igre vlog, lahko tudi ustvarjanje lutk in poustvarjanje situacij iz predstave.)

GLASBENO (Poustvarjanje zvokov iz predstave, ugotavljanje razlik med žalostnimi in veselimi pesmimi, ki so spremljale Palčico na njeni poti).

VLOGA GLEDALCEV

- Upihnejo regratovo lučko, da se pravljica lahko začne.
- Rešijo Palčico in primeža zahrbtne krastače.
- Razložijo Palčici, ko je sama v gozdu, da je jesen (ko odpada listje) in, da se je začela zima (ko priletijo prve snežinke).
- Preberejo napis na vratih Poljske miške (ko Palčice ne ve, kdo živi za tistimi vrati).
- Spomnijo Palčico, da je PRAH ZLATEGA REGRATA tisto čudežno zdravilo, ki bo prebudilo premraženo lastovico.
- Naučijo Palčico kaj naredimo s čarobnim ječmenovim zrnom in ji tako pomagajo, da si »poseje« svojo srečo in ljubezen.
- S svojo pomočjo publika pokaže mali Palčici, da je svet, kljub strahotam, ki so jo doletele, prijazen kraj, poln dobrih ljudi, ki ti bodo nesebično priskočili na pomoč.

Gledališka predstava je poleg estetske izkušnje in zabave prostor učenja in vzgajanja. Da bi se naša sporočila dotaknila otrok, jim odpirala prava vprašanja in širila obzorja potrebujemo vas, spoštovani pedagogi v vrtcih in šolah. Gradivo, ki smo ga pripravili vam je lahko v pomoč pri pripravi otrok/učencev na ogled predstave. Za vsa vprašanja smo vam ustvarjalci z veseljem na voljo. Iskrena hvala, da nam pomagata spreminjati svet na bolje in kmalu na svidenje!

URŠKA RAŠČAN, univ. dipl. pedagoginja

direktorica in umetniška vodja KU-KUC gledališča